

REPERE DE EVALUARE A STABILITĂȚII FINANCIARE A SECTORULUI BANCAR

ANGELA TIMUȘ, doctor,
conferențiar cercetător, IEFS
ALA BORDIAN, MBA, IEFS

Recenzent: VICTORIA IORDACHI, doctor, IEFS

Financial stability is very important for an economy. Vital activities for an economy, like payments, currency exchange, companies' acquisitions, funding and others, are realized by the means of financial institutions. Consequently, the financial system's crisis can lead to important economic blockages, measured as direct losses, as well as decreasing economic growth rates or even in more severe cases – recession.

Cuvinte cheie: sistem bancar, stabilitate financiară, criză financiară, risc sistemic, indicatori de evaluare, testare stres.

Introducere. Accentuarea fenomenului de globalizare a făcut ca, în ultimii ani, temerile privind contaminarea unor sisteme financiare, ca urmare a declanșării unor crize în alte sisteme, să devină tot mai acute. Răspunsul comunității internaționale s-a concretizat în crearea unor foruri de consultare, reunind reprezentanți ai actorilor pieței și ai autorităților de supraveghere, care, pe de o parte, să creeze reglementări care să înglobeze cele mai bune practici de identificare, măsurare și gestiune a riscurilor, iar pe de altă parte, să asigure transpunerea și implementarea acestor reglementări în diferite jurisdicții¹.

Stabilitatea financiară prezintă o importanță deosebită pentru orice economie. Prin intermediul instituțiilor financiare se realizează activități vitale pentru alte sectoare economice: plăți, schimburi valutare, achiziții de companii, finanțări etc. Ca urmare, o criză a sistemului financiar poate duce la adevărate blocaje economice, măsurate atât în pierderi directe, cât și în reduceri ale ritmului de creștere economică sau chiar în cazuri mai grave, la recesiune. În fapt, una dintre caracteristicile crizelor sistemelor financiare constă în caracterul pro-ciclic al acestora: ele tind să se declanșeze atunci când activitatea economică marchează un regres și, la rândul lor, după producere, tind să adâncească acest regres¹.

Importanța stabilității sistemului bancar este mult mai vizibilă în condițiile instabilității financiare, iar imperfecțiunile sistemului financiar, vulnerabilitatea băncilor la schimbările mediului economic și crizele bancare constituie factorii principali ce trezesc un interes major față de studierea și realizarea în practică a stabilității bancare.

Încrederea deponenților este pilonul de bază pe care se bazează activitatea bancară a oricărei țări. Perceperea publicului a slăbiciunilor, chiar și a unei singure bănci din sistem, poate determina reacții disproporționale, panică, retragerea depunerilor – evenimente care pot afecta stabilitatea întregului sistem bancar, întrucât este greu de știut exact care anume este „lanțul sal” a sistemului. Datorită acestui fapt, modalitățile de asigurare a stabilității sistemului bancar se află în centrul atenției publicului larg, guvernării statului, instituțiilor internaționale și a investitorilor.

Potrivit savanților români C. Basno și N. Dardac – stabilitatea sistemului bancar reprezintă un obiectiv integrat al politicii de stabilizare macroeconomică și constată că aceasta și este cauza că sistemul bancar este unul dintre cele mai reglementate domenii, având un anumit specific și, deci, necesită o apreciere aparte față de alte sectoare ale economiei, deși se bazează tot pe mecanismele pieței.

Conținutul de bază. Băncile se află într-o strânsă interconexiune (prin piața interbancară și sistemul de plăți), astfel, problemele unei bănci se pot răsfrânge și asupra altor instituții financiare, având ca efect instabilitatea sistemului financiar în ansamblu, fapt care poate majora costurile crizelor financiare. Falimentul unei instituții bancare condiționează neîncredere în întregul sistem bancar cu consecințele negative corespunzătoare. Mai mult ca atât, nu doar băncile sînt vulnerabile, instabilitatea sistemului bancar poate avea drept consecință instabilitatea altor industrii, reieșind din faptul, că băncile activează din contul mijloacelor atrase de la consumatori și producători.

Astfel, băncile joacă un rol important în circuitul capitalului într-o economie, de aceea acestora le revine o încredere publică specială, ținând cont de faptul că acestora le sunt încredințate mijloacele populației².

„Stabilitate”, conform dicționarului explicativ al limbii române, înseamnă însușirea de a fi stabil, solid, trainic¹. Noțiunea de stabilitate a sectorului bancar presupune acțiunea de consolidare și

¹ SPULBAR, Cristi. Considerations regarding the role and the importance of the financial stability in the context of the european banking integration. In: Finance-Challenges of the Future. 2008, vol. 1 (7), may, p. 108. ISSN 1583-3712.

² DIJKMAN, Miguel. A Framework for Assessing Systemic Risk. Policy Research Working Paper 5282; The World Bank, Financial and Private Sector Development, Financial Systems Department. 2010, april. p. 6

statornicire a acestuia. Beneficiarii de ultimă instanță a stabilității sectorului bancar sînt persoanele fizice și juridice ale unei țări, precum și economia ei.

Managerul General al Băncii pentru Decontări Internaționale, M.Knight, definește sistemul financiar stabil ca fiind unul în care toți agenți economici – gospodăriile, companiile de afaceri, instituțiile ce prestează servicii financiare, și guvernul – exercită operațiuni cu activele financiare fără a se supune unor riscuri și instabilități ce pot submina valorile lor financiare².

Din lucrările savantului F. Mishkin³ reiese, că stabilitatea financiară constă în menținerea unui sistem financiar capabil să asigure o bază durabilă, fără dezechilibre majore în alocarea eficientă a oportunităților de economii și investiții (această idee fiind susținută și în lucrările altor autori – T. Padoa Schioppa, A. Heldane, G.Hoggart și V.Saporta).

O altă modalitate de definire a stabilității financiare este propusă de economiștii U.Das, M.Quintyn și K.Chenard, care caracterizează sistemul financiar stabil prin lipsa crizelor bancare și stabilitatea prețurilor la active. Totodată, potrivit economistului O. Issing, falimentul unei bănci nu denotă neapărat instabilitatea financiară, ci uneori, din contra, poate contribui la eficientizarea intermedierei financiare, menținerea și sporirea nivelului de stabilitate.

Economistul A. Crockett menționează, că pentru a asigura stabilitatea financiară este necesar ca: (1) instituțiile de bază ale unui sistem financiar să fie stabile, să se bucure de credibilitate, să-și poată onora fără asistența altor organisme obligațiunile contractuale, (2) piețele de bază să fie stabile și participanții acestora să-și poată desfășura tranzacțiile în condiții de confidențialitate, la prețuri stabile ce nu variază substanțial pe termen scurt.

Pentru atingerea stabilității sectorului financiar, savantul C. Meyer propune estimarea a trei „C”: Cauze (*Causes*), Consecințe (*Consequences*) și Cure (*Cure*) ale instabilității financiare. Totodată, C.Mayer este de părere că **este cu mult mai ușor de prevenit instabilitatea decât de a „trata” consecințele** și astfel, guvernele și băncile centrale urmează să acționeze în modul corespunzător, în primul rând, pentru a evita apariția crizelor financiare.

Economiștii F.Allen și D.Gale, la examinarea sistemului bancar, pune un accent major pe eventualele instabilități, gravitatea cărora, în opinia autorilor, variază în funcție de nivelul interconexiunilor dintre bănci⁴. Prin aceste scheme autorii demonstrează, că într-o piață cu interconexiune deplină, șocurile se pot răsfrânge asupra tuturor băncilor din sistem. Atare sistem este mai vulnerabil la instabilitate bancară. Într-o piață cu interconexiune parțială, instabilitate bancară va fi mai puțin pronunțată, pe când în cel de-al treilea model al sistemului bancar, propus de autorii nominalizați, contagiunea se va răspândi doar asupra câtorva bănci și nu va afecta întregul sistem.

Stabilitatea reflectă și capacitatea băncilor de a rezista în cazul apariției unor evenimente nedorite și a crizelor financiare. Economiștii au propus diverse definiții pentru termenul de „criză financiară”. Astfel, în primele definiții, propuse de Friedman și Schwarz (în anul 1963) și Bordo (în anul 1986), crizele bancare sînt caracterizate prin falimente și panică bancară.

Potrivit economistului T.Timmermans, survenirea crizelor financiare poate fi explicată prin informare asimetrică. Acest autor susține, că hazardul moral și selecția adversă pot cauza dificultăți în canalele de intermediere, deoarece aceste fenomene afectează informația disponibilă băncilor cu privire la calitatea debitorilor. Analizând cauzele ce pot condiționa informarea adversă și, ca urmare, crizele financiare, se menționează patru categorii esențiale de factori: deteriorarea bilanțurilor sectorului financiar, creșterea ratelor dobânzilor, majorarea incertitudinii, deteriorarea bilanțurilor non-financiare, determinate de schimbările prețurilor la active.

Pentru menținerea unui sistem bancar stabil și sigur, capabil să aloce eficient resursele și să absoarbă șocurile, în practica financiară internațională sînt implementate diverse metode de analiză și de promovare a stabilității și siguranței sistemului bancar.

Luând în considerație semnificația crescândă a sistemului bancar rezultă importanța determinării și examinării surselor apariției instabilităților potențiale și abordării căilor de stabilizare a acestuia. Pentru asigurarea stabilității sectorului bancar, este necesară, în primul rând, analiza situației fiecărei bănci în parte din cadrul acestui sector. Această analiză urmează să includă evaluarea punctelor forte și a instabilităților, cum ar fi: *expunerea băncii la eventuale riscuri, determinarea condițiilor care cauzează riscuri, veniturile băncii, gradul de pregătire al băncii în confruntarea cu pierderile posibile etc.*

¹ Dicționar Explicativ al Limbii Române. Ediția a II-a. București: Univers Enciclopedic, 1996. P.1014

² KNIGHT, Malcolm. The Central Banks role in fostering financial system stability: A Canadian Perspective. In: OMOTUNDE E. G. Johnson, ed. Financial Risks, Stability, and Globalization. Intenational Monetary Fund. Washington, 2002. Disponibil: <http://www.imf.org/external/pubs/nft/seminar/2002/finrisks/index.htm> 15. p. 314

³ MISHKIN, Frederic S. Anatomy of a Financial Crisis. In: NBER Working Paper, National Bureau of Economic Research National Bureau of Economic Research 1992, no. 3934. p. 194

⁴ ALLEN, Franklin, CARLETTI, Elena. Financial system: shock absorber or amplifier? Bank for International Settlements, Monetary and Economic Department. In: BIS Working Papers. 2008, no. 257. p. 30

În practica financiară internațională sînt utilizate diverse metode de analiză a stabilității sistemului bancar. Fondul Monetar Internațional (FMI) și Banca Mondială (BM) în cadrul Programului de Evaluare a Sectorului Financiar (*FSAP – Financial Sector Assessment Program*) prezintă metode de analiză care permit estimarea cât mai eficiente a stabilității sectorului financiar-bancar și au la bază experiența internațională în domeniul stabilității financiare.

Accentul programului FSAP este axat, în primul rînd, pe prevenirea și diminuarea cauzelor și mai puțin pe înlăturarea consecințelor crizelor care deja s-au declanșat dar și determinarea punctelor forte și a vulnerabilităților în sectoarele financiare ale diferitor țări, precum și evaluarea surselor de apariție a riscurilor.

Există două tipuri de analiză a riscurilor în procesul de evaluare a stabilității financiare: **cea microprudențială și cea macroprudențială**. Analiza microprudențială se concentrează asupra evoluțiilor din cadrul instituțiilor individuale și are în vedere limitarea instabilității acestora, protejînd, astfel, deponenții. Analiza macroprudențială vizează sistemul financiar ca întreg, iar scopul său este acela de a limita instabilitatea la nivelul întregului sistem.

Un concept important este **riscul sistemic**, adică riscul ca problemele de lichiditate sau solvabilitate ale unei bănci să cauzeze probleme de lichiditate sau insolabilitatea altor instituții. Astfel, corelarea și expunerile obișnuite ale instituțiilor sunt importante în demersul macroprudențial. Cea de-a doua metodă de abordare se referă la riscurile care provin din afara sistemului financiar. Creșterea semnificativă a datoriei și prețurilor activelor, alături de disfuncționalitățile macroeconomice, precum majorarea prețurilor mărfurilor sau dezechilibrele considerabile din economia mondială, pot avea, în cele din urmă, un impact negativ asupra stabilității financiare.

Un demers similar constă în *analiza impactului potențial al șocurilor macroeconomice* adverse asupra stabilității financiare. Tehnicile de evaluare sunt utilizate cu regularitate în acest scop. Astfel de tehnici analizează capacitatea băncilor de a face față diverselor tipuri de șocuri în condiții economice diverse și cu reacții diferite din partea politicii monetare. Modelele macroeconomice s-au dovedit utile pentru folosirea tehnicilor de evaluare.

Cu toate acestea o importanță majoră o are *observarea comportamentului agenților economici în cazul unor evenimente macroeconomice extreme*. Instrumentele „diagnostice” de bază ale FSAP, destinate pentru analiza riscurilor macroprudențiale ale sistemelor financiare, sunt: **analiza tendințelor Indicatorilor de Stabilitate Financiară și efectuarea testărilor stres** care demonstrează în ce mod vor „reacționa” indicatorii ce reflectă stabilitatea financiară (de ex., suficiența capitalului și profitabilitatea) la diverse șocuri.

Indicatorii de Stabilitate Financiară (ISF) reprezintă parametrii ce reflectă stabilitatea curentă a instituțiilor financiare din țara examinată. Acești indicatori includ date agregate ale instituțiilor individuale și indicatori caracteristici pentru piață în care funcționează instituțiile financiare și sînt destinați estimării și supravegherii punctelor forte și vulnerabilităților sistemului financiar. Esența Indicatorilor de Stabilitate Financiară este reflectarea „sănătății” financiare curente și siguranța instituțiilor financiare dintr-o țară.

ISF sînt calculați și cu scopul utilizării lor în supravegherea macroprudențială și se împart în două categorii – indicatori de bază și indicatori suplimentari.

Indicatorii de bază, prezentați în Tabelul 1, reflectă doar situația din sectorul bancar, astfel fiind accentuat rolul central ce îi revine băncilor într-un sistem financiar. Acești indicatori au o importanță majoră în procesul de supraveghere bancară, iar calcularea lor nu este complicată de lipsa datelor necesare. ISF ce țin de sectorul bancar pot fi divizați în 6 grupe de indicatori (cadru CAMELS: Suficiența Capitalului, Calitatea Activelor, Siguranța Managementului, Venituri și Profitabilitatea (Earnings), Lichiditatea, Sensibilitatea la riscul de piață). Astfel, indicatorii ce țin de suficiența capitalului pot fi utilizați în aprecierea capacității sectorului bancar de a absorbi riscurile. Ținînd cont de faptul că riscul de solvabilitate al instituțiilor financiare deseori reiese din calitatea insuficientă a activelor, cea de-a doua categorie a Indicatorilor de Stabilitate Financiară este calitatea activelor. Indicatorii din această categorie monitorizează calitatea creditelor și concentrărilor expunerilor din portofoliul activelor băncilor. Indicatorii de apreciere ai eficienței activității băncilor sînt utilizați în primul rînd pentru evaluarea importanței managementului băncilor și în scopul asigurării stabilității și siguranței acestora. Datele cu privire la venituri și cheltuieli se utilizează pentru evaluarea veniturilor și profitabilității băncilor, deoarece acestea indică abilitatea lor de a absorbi pierderile fără a apela la capital. Totodată, creșterea rapidă a veniturilor în același timp poate expune banca unor riscuri excesive, astfel, evaluarea lichidității demonstrează abilitatea sistemului bancar de a absorbi șocurile fluxurilor de numerar. Aprecierea lichidității permite determinarea activelor lichide disponibile ale unei bănci în cazul unor pierderi generate de riscul de piață și de retragerea depozitelor.

Tabelul 1. Indicatorii de bază ai stabilității financiare

Indicator	Rolul indicatorului	Comentarii
Capitalul reglementat raportat la activele ponderate la risc	Evaluarea suficienței capitalului	Evaluarea capitalului, inclusiv suficienței acestuia în cazurile survenirii riscurilor nedorite și pierderilor neașteptate
Capitalul reglementat de gradul I raportat la activele ponderate la risc	Evaluarea suficienței capitalului	Calitatea capitalului, cum ar fi capitalul acționar în raport cu activele ponderate la risc
Provizioanele nete la creditele nefavorabile raportate la capital	Evaluarea suficienței capitalului	Demonstrează mărimea potențială a provizioanelor adiționale care pot fi necesare în raport cu capitalul
Creditele nefavorabile în total credite	Calitatea activelor	Demonstrează calitatea creditelor din portofoliul de credite al băncilor
Distribuția după sector a creditelor în total credite	Calitatea activelor	Indică expunerile concentrate în sectoarele determinate
Rentabilitatea activelor și rentabilitatea capitalului	Venituri și profitabilitatea	Importanța (rolul) activelor pentru venituri care acoperă pierderile de capital și de credite
Marja dobânzii la venitul brut	Venituri și profitabilitatea	Indică importanța venitului net și a scopului de a absorbi pierderile
Cheltuielile neaferele dobânzilor raportate la venitul brut	Venituri și profitabilitatea	Indică nivelul în care cheltuielile mari neaferele dobânzilor micșorează veniturile
Activele lichide în total active și activele lichide în obligațiunile pe termen scurt	Lichiditate	Permite evaluarea vulnerabilității sectorului la pierderi rezultate de lipsa accesului la sursele fondurilor de piață sau de retragerea depozitelor
Poziția deschisă netă în valută străină raportată la capital	Expunerea la riscul de schimb valutar	Evaluarea expunerii băncii la riscuri valutare.

Sursa: Worldbank, IMF. Financial Sector Assessment: A Handbook, USA, 2005 cu unele modificări și adăugări introduse de autori.

Categoria suplimentară a indicatorilor de stabilitate financiară include indicatorii calculați pentru sectorul bancar, precum și indicatorii din sectorul nonbancar, deoarece vulnerabilitățile sectoarelor nonbancare pot afecta stabilitatea băncilor. Alegerea indicatorilor de stabilitate financiară depinde de situația în sectorul financiar al țării examinate.

Testările stres constituie o altă metodă de evaluare a stabilității financiare, reprezentând o modalitate de determinare a riscurilor care nu pot fi evaluate cu precizie doar cu utilizarea Indicatorilor de Stabilitate Financiară. Rezultatele testărilor stres permit evaluarea sensibilității băncilor la riscurile de piață, cum ar fi modificarea prețurilor de piață, ratelor dobânzilor și de schimb valutar etc. Astfel, testările stres și Indicatorii de Stabilitate Financiară necesită abordări diferite, dar care se completează una pe alta în procesul de evaluare a stabilității financiare. ISF permit evaluarea continuă și monitorizarea vulnerabilităților și punctelor forte ale unui sistem bancar, pe când testările stres se aplică în vederea evaluării potențialelor pierderi (de obicei exprimate ca modificări în raport cu ISF) asociate cu aceste vulnerabilități la o anumită perioadă de timp.

La nivelul instituțiilor individuale testările stres sînt aplicate de băncile internațional active începând cu anii 1990 și constituie un component important al Programului FSAP. Spre deosebire de FSI, testările stres reprezintă estimările aproximative cu privire la eventualele schimbări în valoarea portofoliului instituțiilor financiare în cazul survenirii unor modificări considerabile în anumiți factori de risc (de ex. schimbările în prețuri la active). Testările stres reprezintă procesul multilateral care include examinarea vulnerabilităților de bază ale unui sistem financiar și permite evaluarea sensibilității bilanțurilor instituțiilor din sistem la diverse șocuri.

Testările stres sistemice sînt tratate ca un proces complex cu mai multe componente, reflectate în Figura 1.

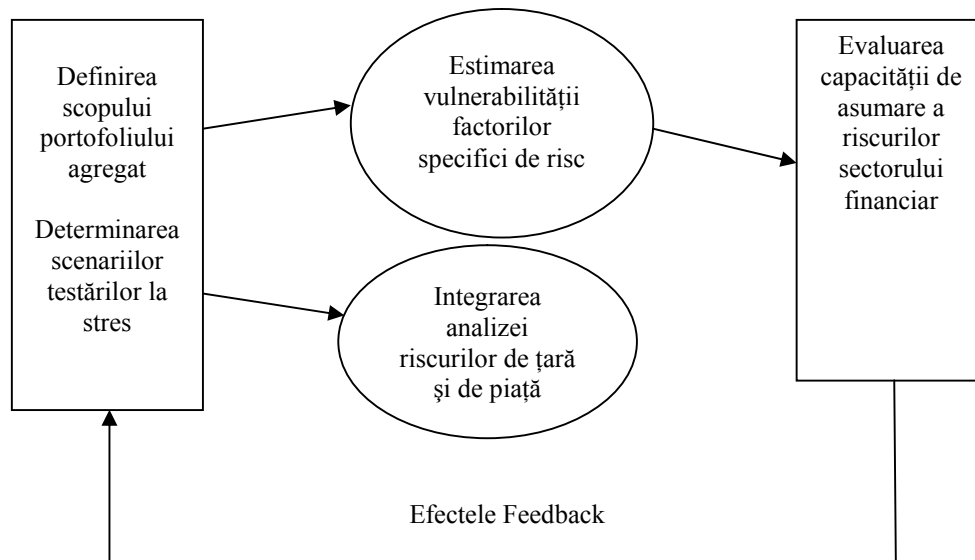

Fig. 1. Cadrul testărilor stres

Sursa: M. Sorge Stress-testing financial systems: an overview of current methodologies, BIS Working Papers no. 165, Decembrie 2004.

După cum se poate observa din Figura 1, testările la stres cuprind mai multe etape: (1) definirea scopului analizei; (2) determinarea scenariilor macroeconomice de stres; (3) evaluarea impactului direct al scenariilor simulate asupra stabilității instituțiilor analizate; (4) interpretarea rezultatelor și evaluarea capacității de asumare a riscurilor în sistemul financiar; (5) efectele potențiale de feed-back într-un sistem financiar și economia reală.

Utilitatea testărilor stres reiese din faptul că, în majoritatea piețelor financiare informația disponibilă nu conține date suficiente cu privire la comportamentul pieței ca rezultat al survenirii unor evenimente extreme. În același timp, dezvăluirea rezultatelor testărilor stres poate prezenta unele probleme ce țin de confidențialitate. Instituțiile participante în testări pot fi împotriva publicării informației și dezvăluirii eventualelor „neajunsuri”, deoarece aceasta poate fi interpretată în mod advers. Unii analiști interpretează informația scenariilor, ca o viziune oficială, ceea ce nu corespunde realității.

Atât metodele moderne de analiză a stabilității financiare, cât și căile general acceptate de asigurare a stabilității sectorului bancar merită o deosebită atenție în contextul temelor abordate în prezenta lucrare. Obiectivul principal al asigurării stabilității bancare constă în limitarea riscului sistemic prin protejarea sectorului bancar de faliment și vulnerabilități, asigurarea alocării optime a resurselor, determinarea normelor prudențiale (controlul asupra solvabilității, lichidității și impunerii cerințelor minime față de capital, limitarea expunerilor unui singur debitor, formarea provizioanelor pentru pierderi la credite etc.).

Asigurarea stabilității financiare este un scop multioptional, care implică un număr de autorități cu diferite perspective și responsabilități. Băncile centrale, precum și agențiile specializate promovează politici active în domeniul reglementării și supravegherii bancare bazate pe standardele general acceptate. Ca rezultat, scopul primordial al fiecărei bănci centrale și ale autorităților de supraveghere din diferite țări constă în asigurarea stabilității sistemului bancar prin implementarea standardelor internaționale elaborate de Comitetul Basel pentru Supraveghere Bancară (CBSB) – Principiile de Bază pentru Supraveghere Bancară Efectivă și Acordul cu privire la Capital Basel II. Concomitent, în exercitarea funcțiilor sale, supraveghetorii din toată lumea se conformează Principiilor de bază ale Comitetului Basel. Aceste principii au ca scop limitarea influenței negative a vulnerabilităților macroeconomice asupra stabilității sectorului financiar, prin determinarea unor exigențe față de suficiența capitalului, formarea provizioanelor pentru pierderi la credite, concentrarea activelor, lichiditatea, managementul riscului, sistemele de control intern etc.

Stabilitatea și siguranța băncilor, a întregului sistem bancar începe de la capitalul instituțiilor financiare. Astfel, ținând cont de faptul că acordul cu privire la capital Basel II reprezintă o metodă importantă general acceptată de asigurare a stabilității sectorului bancar, ne vom referi la prevederile acestuia, precum și la beneficiile rezultate din implementarea lui pentru sistemul bancar.

Primul pilon al Basel II impune băncilor obligativitatea de a dispune de capital cel puțin la nivelul calculat în conformitate cu abordările propuse, destinate acoperirii riscurilor de credit, operațional și de piață. Pilonul I al Acordului prevede două abordări de măsurare a riscului de credit – abordare standardizată și abordare bazată pe rating intern. Prima abordare este destinată unor bănci mici și mai

puțin sofisticate care nu dispun de experiență în dezvoltarea modelelor tehnice de evaluare a riscurilor de credit. Aceste bănci urmează să utilizeze ratingul extern, care este constituit din ponderările pentru state, băncile centrale, comerciale, sectorul corporativ etc. Totodată, cel de al doilea pilon are ca scop monitorizarea tuturor riscurilor, inclusiv a celor din Pilonul I (riscul ratei dobânzii, riscul de lichiditate, strategic, economic, în baza unor testări stres) și le permite autorităților de supraveghere să impună cerințe individuale majore, în conformitate cu profilul de risc al fiecărei instituții. Potrivit pilonului II al acordului Basel, în procesul de supraveghere băncile trebuie să calculeze suficiența capitalului în baza propriei metodologii de management al riscurilor interne. Rolul activ al autorităților de supraveghere încurajează băncile să dezvolte în continuare funcțiile de management al riscurilor. Pilonul III impune obligațiunea băncilor de a dezvălui informația completă cu privire la riscurile, sistemele de management, precum și suficiența de capital a acestora, majorând astfel transparența și disciplina de piață în sectorul financiar.

Pentru evaluarea fiecărei categorii de risc băncile pot alege una dintre diversele metode propuse de Acord, reieșind din criteriile de complexitate a acestora (de la abordările cu o complexitate redusă la cele complexe, bazate pe calcule probabilistice). Sunt opt categorii a ponderărilor la riscul de credit: 0%, 10%, 20%, 35%, 50%, 75%, 100%, 150% și instrumente de diminuare a riscului de credit, ca diminuatoare de risc a garanțiilor oferite de administrațiile locale și regionale, entitățile sectorului public sau alte entități cu un rating sporit.

Disciplina de piață joacă un rol deosebit în menținerea capitalului instituțiilor bancare la un nivel adecvat, iar acordul Basel II contribuie la stimularea performanțelor și disciplinei de piață. Dezvăluirea publică conform Acordului majorează disciplina de piață și permite participanților acesteia să estimeze suficiența capitalului băncilor și constituie o premisă majoră pentru instituțiile bancare în desfășurarea afacerilor într-un mod eficient și sigur. Complexitatea datelor solicitate este semnificativă, de aceea Basel II impune crearea unei baze de date robuste. Totodată, colectarea informațiilor necesare și implementarea cerințelor de dezvăluire și transparență în activitatea bancară creează un mediu benefic pentru participanții pieței, prevede un acces liber la informația cu privire la riscurile în băncile individuale și, în baza celor menționate – asigură o disciplină de piață efectivă.

Diviziunea responsabilității pentru menținerea stabilității financiare atât la nivel național, cât și la nivelul autorităților din diverse țări este o problemă de actualitate. În majoritatea țărilor, sarcina asigurării stabilității financiare este împărțită între Ministerul de Finanțe, Banca Centrală și Autoritatea de Supraveghere Financiară. Pentru promovarea unei cooperări eficiente, schimbul de informații dintre aceste autorități, precum și implementarea unui cadru formal în vederea cooperării sunt esențiale. Responsabilitatea specială a băncii centrale constă în analizarea și monitorizarea sistemului financiar. Exemplele integrării transfrontaliere sunt relevante pentru importanța accentului pus la nivel internațional pe analiza stabilității financiare.

Concluzii. În general, seria diversificată de provocări analitice a determinat băncile centrale să devină mai inovatoare, acest aspect fiind ilustrat de numărul în creștere al rapoartelor de stabilitate financiară publicate la nivel mondial. Ca o măsură generală, autoritățile folosesc supravegherea și reglementarea pentru asigurarea stabilității financiare. Supravegherea piețelor, instituțiilor și infrastructurii poate contribui la gestionarea riguroasă a riscului financiar.

Referințe bibliografice

1. ALLEN, Franklin, CARLETTI, Elena. Financial system: shock absorber or amplifier? Bank for International Settlements, Monetary and Economic Department. In: BIS Working Papers. 2008, no. 257, pp. 1-18.
2. BASNO, C., DARDAC, N. Management bancar. București: Ed. Economică. 2002. 271 p. ISBN 973-590-702-X.
3. Dicționar Explicativ al Limbii Române. Ediția a II-a. București: Univers Enciclopedic, 1996. 1195 p.
4. DIJKMAN, Miguel. A Framework for Assessing Systemic Risk. 2010, april. 30 p. [Accesat 11.06.12]. Disponibil : www.asba-supervision.org/index.php
5. KNIGHT, Malcolm. The Central Banks role in fostering financial system stability: A Canadian Perspective. 2002. [Accesat 11.06.12]. Disponibil: <http://www.imf.org/external/pubs/nft/seminar/2002/finrisks/index.htm15>.
6. MISHKIN, Frederic S. Anatomy of a Financial Crisis. In: NBER Working Paper. National Bureau of Economic Research National Bureau of Economic Research. 1992, no. 3934. pp. 1-15.
7. SPULBAR, Cristi. Considerations regarding the role and the importance of the financial stability in the context of the European banking integration. In: Finance-Challenges of the Future. 2008, vol. 1 (7), may, pp. 111-117. ISSN 1583-3712.